T077 BL VII (03) 1442 Căn Bản Thuyết Nhất Thiết Hữu Bộ Tỳ Nại Da Q3

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 3
35

CAÊN BAÛN THUYEÁT
NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA
QUYEÅN 3

Hoïc xöù thöù hai: KHOÂNG CHO MAØ LAÁY (Tieáp Theo)

Töôùng phaïm (Tieáp Theo): Nhieáp tuïng: Hoaëc ôû treân maët ñaát Hoaëc ôû trong röông tuû Hoaëc ôû nôi baõi troáng Ñoàng ruoäng caùc caây thuoác. Neáu Bí-soâ bieát vaät quyù trong cuûa ngöôøi ñeå treân maët ñaát nhö kieàng xuyeán, chuoãi anh laïc... caùc thöù trang söùc, Bí-soâ coù taâm laáy caép khôûi phöông tieän, töø choã ngoài ñöùng daäy ñi ñeán laáy, khi chöa chaïm ñeán ñoà vaät thì phaïm AÙc-taùc; neáu chaïm ñeán maø chöa nhaác rôøi khoûi choã thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå; neáu nhaác rôøi khoûi choã goïi laø troäm caép, tính theo thôøi giaù thaønh toäi, ñuû naêm ma saùi thì phaïm Ba-la-thò-ca, khoâng ñuû thì phaïm Toát- thoå-la-ñeå. Neáu maët ñaát baèng phaúng trôn tru thì goïi laø moät choã, neáu goà gheà hay coù suïp lôû, ñaép vaù hoaëc coù ghi chöõ hay toâ veõ thì goïi laø khaùc choã. Neáu treân baøn hay maâm baèng phaúng thì goïi laø moät choã, neáu coù beå moùp hay toâ veõ thì goïi laø khaùc choã. Neáu vaät quyù troïng cuûa ngöôøi ñeå trong saân nhö kieàng xuyeán, anh laïc..., Bí-soâ coù taâm laáy caép khôûi phöông tieän cho ñeán chöa chaïm ñoà vaät thì phaïm AÙc-taùc ; neáu xuùc chaïm nhöng chöa nhaác rôøi khoûi choã thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå; neáu nhaác rôøi khoûi choã goïi laø troäm caép, tính theo thôøi giaù thaønh toäi nhö treân. Neáu luùa baép... phôi treân saân baèng phaúng moät maøu saéc thì goïi laø moät choã, neáu ñuøn thaønh ñoáng cao thaáp khoâng baèng nhau nhieàu maøu saéc thì goïi laø khaùc choã. Neáu vaät quyù troïng cuûa ngöôøi khaùc caát trong hang, haàm nhö vaät baùu, anh laïc..., Bí-soâ coù taâm laáy caép khôûi phöông tieän cho ñeán chöa chaïm ñoà vaät thì phaïm AÙc-taùc, neáu xuùc chaïm maø chöa nhaác rôøi khoûi choã thì phaïm Toát-thoå-la- ñeå; neáu ñaõ nhaác rôøi khoûi choã theo thôøi giaù ñònh toäi nhö treân. Neáu luùa

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 3
36

baép… caát chöùa trong hang, haàm ngang baèng vôùi cöûa moät maøu saéc thì goïi laø moät choã, neáu khoâng ngang baèng vaø chaát cao thaáp khoâng baèng hoaëc coù vaùch ngaên thì goïi laø khaùc choã. - Neáu trong ñoàng ruoäng cuûa ngöôøi coù caùc loaïi caây thuoác nhö Höông phuï töû, Hoaøng khöông, Baïch khöông vaø caùc loaïi thuoác nhö OÂ ñaàu…, Bí- soââ coù taâm laáy caép khôûi phöông tieän cho ñeán chöa chaïm ñoà vaät thì phaïm AÙc-taùc, neáu ñaõ xuùc chaïm nhöng chöa nhaác rôøi khoûi choã thì phaïm Toát- thoå-la-ñeå, neáu ñaõ nhaác rôøi khoûi choã tính theo thôøi giaù ñònh toäi nhö treân. Nhieáp Tuïng: Nhaø cöûa coù ba choã Vaät cuûa chim ba loaïi Tuïng chuù laáy ñem giaáu Ba vieäc naøy khoâng ñoàng. - Neáu caùi aùo taïp saéc cuûa ngöôøi treo treân nhaø, Bí-soâ coù taâm laáy caép khôûi phöông tieän baéc thang leo leân hay duøng vaät moùc laáy, khi chöa chaïm ñeán aùo thì phaïm AÙc-taùc, neáu ñaõ chaïm ñeán aùo nhöng chöa laáy rôøi khoûi choã thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå, neáu ñaõ laáy rôøi khoûi choã tính theo thôøi giaù ñònh toäi nhö treân. - Neáu ngöôøi giaët y ñem phôi treân laàu, gioù thoåi rôi xuoáng choã Bí-soâ kinh haønh hoaëc rôùt xuoáng beân cöûa, Bí-soâ coù taâm laáy caép khôûi phöông tieän khi chöa chaïm ñeán aùo thì phaïm AÙc-taùc, neáu ñaõ chaïm ñeán aùo nhöng chöa nhaác leân thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå, neáu ñaõ nhaác leân ñònh toäi nhö treân. - Neáu vaät quyù troïng cuûa ngöôøi caát treân laàu cao nhö vaät baùu caùc loaïi trang söùc, Bí-soâ coù taâm laáy caép khôûi phöông tieän duøng thang leo leân hay duøng vaät moùc laáy, khi chöa chaïm ñeán vaät thì phaïm AÙc-taùc, neáu ñaõ chaïm ñeán nhöng chöa nhaác leân cho ñeán ñaõ nhaác leân khoûi choã cuõ ñònh toäi nhö treân. - Neáu coù ngöôøi ôû trong nhaø beân vöôøn ao troàng hoa vaø caây aên traùi, vaøo ngaøy leã hoäi treo giaêng caùc vaät thöôïng dieäu ñeå trang nghieâm. Luùc ñoù coù chim bay qua ngaäm laáy haït chaâu mang ñi, neáu Bí-soâ coù taâm laáy caép khôûi phöông tieän baét chim, khi chöa chaïm ñeán haït chaâu thì phaïm AÙc-taùc, neáu ñaõ chaïm ñeán nhöng chöa laáy rôøi khoûi chim, töôûng laø vaät cuûa chim thì phaïm AÙc-taùc, neáu laáy haït chaâu rôøi khoûi chim tính giaù ñuû naêm ma saùi thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå, khoâng ñuû thì phaïm AÙc-taùc; neáu töôûng haït chaâu naøy laø cuûa ngöôøi, khi chaïm ñeán haït chaâu chöa laáy rôøi khoûi chim lieàn phaïm Toát-thoå-la-ñeå, neáu laáy rôøi khoûi chim tính giaù ñuû naêm ma saùi thì phaïm boån toäi, khoâng ñuû thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå.

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 3 37

- Neáu trong vöôøn ao coù nuoâi caùc loaïi chim Anh vuõ, Xaù-lôïi, Caâu-la- chæ, Maïng maïng… roài duøng chuoãi anh laïc trang söùc cho chuùng, Bí-soâ coù taâm laáy caép khôûi phöông tieän baét chim, khi chöa chaïm ñeán anh laïc thì phaïm AÙc-taùc; khi chaïm ñeán vaät nghó töôûng laø vaät cuûa chim thì phaïm AÙc- taùc, neáu laáy rôøi khoûi chim tính giaù ñuû naêm ma saùi thì phaïm Toát-thoå-la- ñeåå, khoâng ñuû thì phaïm AÙc-taùc; neáu nghó töôûng ñaây laø vaät cuûa ngöôøi khi vöøa chaïm ñeán anh laïc chöa laáy rôøi khoûi chim lieàn phaïm Toát-thoå-la-ñeå, neáu laáy rôøi khoûi chim tính giaù ñuû naêm ma saùi thì phaïm boån toäi, khoâng ñuû thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå. - Neáu coù Bí-soâ ñoái vôùi hai loaïi phuïc taøng, moät loaïi coù chuû

moät loaïi khoâng chuû; Bí-soâ coù yù muoán laáy phuïc taøng coù chuû, töø choã ngoài ñöùng daäy laøm Maïn-ñoà-la ôû boán phöng ñoùng ñòa la moäc, duøng chæ naêm maøu coät laïi, trong loø ñoát caùc loaïi caây taïp, mieäng tuïng chuù keâu goïi phuïc taøng coù chuû ñeán, phuïc taøng khoâng chuû ñöøng ñeán; luùc ñoù phuïc taøng coù chuû theo lôøi chuù goïi maø ñeán duø maét chöa thaáy ñeán vaãn phaïm Toát-thoå-la-ñeå , khi maét thaáy ñeán goïi laø troäm caép tính theo thôøi giaù ñuû naêm ma saùi thì phaïm Boån toäi, khoâng ñuû thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Neáu khi tuïng chuù keâu goïi phuïc taøng khoâng chuû ñeán, phuïc taøng coù chuû ñöøng ñeán; luùc ñoù phuïc taøng khoâng chuû theo lôøi chuù goïi maø ñeán, maét chöa thaáy ñeán thì phaïm AÙc-taùc, khi maét troâng thaáy ñeán tính theo thôøi giaù ñuû naêm ma saùi thì phaïm Toát- thoå-la-ñeå, khoâng ñuû thì phaïm AÙc-taùc. Neáu ñoái vôùi phuïc taøng coù chuû hay khoâng chuû vaøo thôøi gian khaùc nhau, taùc phaùp rieâng leû ñeå troäm laáy ñònh toäi cuõng gioáng nhö treân. Nhieáp tuïng: Neáu vaät treân chieáu giaï Hoaëc ôû treân taûng ñaù Caây hoa traùi kyø dieäu Tuøy choã vieäc neân bieát. - Neáu vaät quyù troïng cuûa ngöôøi ñeå treân chieáu giaï hay treân thaûm nhö vaät baùu, caùc ñoà trang söùc, Bí-soâ coù taâm laáy caép khôûi phöông tieän laáy caép, khi chöa chaïm ñeán vaät thì phaïm AÙc-taùc; neáu ñaõ chaïm ñeán nhöng chöa nhaác rôøi khoûi choã thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå, neáu nhaác rôøi khoûi choã thì goïi laø troäm caép ñònh toäi nhö treân. Neáu chieáu thaûm kia ñoàng moät maøu saéc thì goïi laø moät choã, neáu nhieàu maøu saéc khaùc nhau thì goïi laø khaùc choã. - Neáu vaät quyù troïng cuûa ngöôøi ñeå treân taûng ñaù cho ñeán laáy khoâng ñuû naêm ma saùi thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Neáu taûng ñaù trôn nhaún moät khoái thì goïi laø moät choã, neáu coù ñuïc khoeùt hay treân coù chöõ hoaëc toâ veõ vôùi

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 3 38

nhieàu maøu saéc thì goïi laø khaùc choã. Coù ba loaïi caây: Caây coù hoa, caây coù traùi vaø caây kyø dieäu, neáu Bí-soâ chaët vôùi taâm laáy troäm hoa traùi… tính giaù ñònh toäi nhö treân. Nhieáp Tuïng: Neáu vaät treân yeân ngöïa Vaø voi, ngöïa, kieäu xe Tuøy maäp oám neân bieát Troäm thuyeàn vieäc sai khaùc. - Neáu vaät quyù troïng cuûa ngöôøi ñeå treân yeân ngöïa nhö vaät baùu…, Bí-soâ coù taâm laáy caép khôûi phöông tieän laáy, khi chöa chaïm ñeán vaät thì phaïm AÙc-taùc, neáu ñaõ chaïm ñeán nhöng chöa laáy rôøi khoûi choã thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå, cho ñeán laáy rôøi khoûi choã ñònh toäi nhö treân. Neáu treân yeân ngöïa duøng taám traûi moät maøu saéc thì goïi laø moät choã, neáu laø taïp saéc thì goïi laø khaùc choã. - Neáu vaät quyù troïng cuûa ngöôøi ñeå treân thôùt voi nhö caùc vaät baùu… Bí-soâ coù taâm laáy caép khôûi phöông tieän laáy, khi chöa chaïm ñeán vaät thì phaïm AÙc-taùc, cho ñeán laáy rôøi khoûi choã ñònh toäi nhö treân. Con voi maäp maïp da thòt troøn ñaày thì goïi laø moät choã, neáu oám gaày thaáy xöông söôøn xöông soáng… thì tuøy moãi choã goïi laø khaùc choã. Neáu treân mình voi coù trang söùc chuoãi anh laïc…, Bí-soâ coù taâm laáy caép khôûi phöông tieän laáy, khi chöa chaïn ñeán anh laïc thì phaïm AÙc-taùc, cho ñeán laáy rôøi khoûi choã ñònh toäi nhö treân. Neáu treân mình voi phuû taám traûi moät maøu saéc thì goïi laø choã, neáu laø taïp saéc thì goïi laø khaùc choã. Cho

ñeán xe ngöïa, xe boø, kieäu… ñònh toäi cuõng gioáng nhö treân. - Neáu Bí-soâ thaáy thuyeàn ñaõ coät neo, khôûi taâm laáy caép ñi ñeán laøm thuyeàn dao ñoäng thì phaïm AÙc-taùc; neáu môû daây neo laøm cho thuyeàn troâi theo doøng nöôùc, maét vaãn coøn troâng thaáy thuyeàn thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå khi thuyeàn khuaát khoûi taàm maét thaáy tính theo thôøi giaù ñuû naêm ma saùi thì phaïm boån toäi, neáu khoâng ñuû thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Neáu cheøo thuyeàn ñi ngöôïc doøng nöôùc ôû trong phaïm vi töông tôï beà roäng cuûa con soâng thì phaïm toäi Caên baûn, phaïm vi chöa tôùi beà roäng con soâng thì phaïm Toát-thoå- la-ñeå. Neáu cheøo thuyeàn töø bôø naøy ñeán bôø kia cuõng tính theo trong phaïm vi taàm maét thaáy maø ñònh toäi nhö treân. Neáu keùo thuyeàn leân bôø troäm laáy mang ñi cuõng tính theo trong phaïm vi taàm maét thaáy maø ñònh toäi nhö treân. Neáu troäm thuyeàn baèng caùch nhaän chìm daáu döôùi buøn roài sau ñoù tìm caùch mang ñi, khi thuyeàn vöøa chìm xuoáng buøn lieàn thaønh toäi troäm, ñònh toäi nhö treân. Neáu Bí-soâ troäm vaät roài choân hoaëc ñoát hoaëc phaù nghó raèng laøm nhö vaäy ñeå vaät thuoäc veà ta, khoâng thuoäc veà ngöôøi khaùc thì phaïm

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 3 39

Toát-thoå-la-ñeå. Nhieáp Tuïng: Coù ba loaïi ruoäng ñaát, Thuyeàn coù ba loaïi khaùc Ngoãng nhaïn vaø ao hoa Troäm nöôùc, ñoà saên löôùi Ñeä töû chæ baøy giaëc Ba loaïi, vieäc khoâng ñoàng. Vaøo muøa thu coù ngöôøi laøm ruoäng vaø troàng troït nhö luùa, baép, mía… neáu Bí-soâ thaáy trong ruoäng cuûa mình thieáu nöôùc beøn ôû nôi ñoàng noäi coù keânh nuôùc chung, laáp khoâng cho nuôùc chaûy vaøo ruoäng cuûa ngöôøi vaø khôi cho nuôùc chaûy vaøo ruoäng cuûa mình, yù muoán cho ruoäng mình ñöôïc toát coøn ruoäng ngöôøi khoâng ñöôïc toát. Keát quaû ruoäng mình toát, ruoäng ngöôøi bò thieät haïi, tuøy thieät haïi bao nhieâu tính theo thôøi giaù ñònh toäi nhö treân. Ngöôïc laïi neáu thaáy nuôùc nhieàu ôû nôi keânh nöôùc chung, khôi cho nöôùc chaûy vaøo ruoäng ngöôøi cho ngaäp uùng vaø laáp khoâng cho nöôùc chaûy vaøo ruoïâng mình, yù muoán cho ruoäng mình ñöôïc toát coøn ruoäng ngöôøi thì khoâng. Keát quaû ruoäng mình toát, ruoäng ngöôøi bò thieät haïi, tuøy thieät haïi bao nhieâu tính theo thôøi giaù ñònh toäi nhö treân. Vaät phaân bieät coù boán loaïi: Moät laø theå vaät vaø giaù ñeàu troïng nhö ma ni, chôn chaâu, löu ly, kha boái…; hai laø theå vaät khinh nhöng giaù troïng nhö tô luïa, nhung gaám, uaát kim höông…; ba laø theå vaät troïng nhöng giaù khinh nhö chì, thieát, saét…; boán laø theå vaät vaø giaù ñeàu khinh nhö gai, boâng goøn, kieáp boái… Neáu ñem loaïi vaät coù theå vaø giaù ñeàu troïng cuøng loaïi vaät coù theå vaø giaù ñeàu khinh chaát chung trong moät con thuyeàn, khi thuyeàn bò ñaém chuû cuûa ñoà vaät tuyeân boá: “Vaät naøo noåi treân maët nöôùc thì tuøy yù laáy, vaät naøo chìm döôùi nuôùc thì thuoäc veà toâi”. Neáu Bí-soâ coù taâm laáy caép khôûi phöông tieän laën xuoáng soâng laáy, khi chöa chaïm ñeán doà vaät thì phaïm AÙc- taùc, neáu ñaõ chaïm ñeán nhöng chöa laáy rôøi khoûi choã thì phaïm Toát-thoå-la- ñeå, neáu ñaõ laáy rôøi khoûi choã tính theo thôøi giaù ñònh toäi nhö treân. Neáu vaät chìm döôùi nöôùc khôûi taâm yù vôùt laáy, nghó raèng vaät naøy khoâng phaûi cuûa mình cuõng khoâng phaûi cuûa ngöôøi, nhöng muoán

khoâng thuoäc veà ngöôøi neân vôùt laáy, ñònh toäi cuõng gioáng nhö treân. Neáu ñem loaïi vaät coù theå khinh giaù troïng vaø loaïi vaät coù theå troïng giaù khinh chaát chung trong moät con thuyeàn, khi thuyeàn bò ñaém chuû thuyeàn tuyeân boá: "Vaät naøo chìm döôùi nöôùc thì tuøy yù laáy,vaät naøo noåi treân maët nöôùc thì thuoäc veà toâi". Neáu Bí-soâ coù taâm laáy caép khôûi phöông tieän laáy vaät noåi treân maët nöôùc, khi chöa chaïm ñeán vaät thì phaïm AÙc-taùc, neáu

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 3 40

ñaõ chaïm ñeán nhöng chöa laáy rôøi khoûi choã vaø ñaõ laáy rôøi khoûi choã, ñònh toäi ñeàu gioáng nhö treân. Neáu coù ngöôøi nuoâi ngoãng... trong ao hoà vaø trang söùc cho chuùng baèng chuoãi anh laïc, Bí-soâ coù taâm laáy caép khôûi phöông tieän loäi vaøo trong ao hoà baét ngoãng, khi chöa chaïm ñeán chuoãi anh laïc thì phaïm AÙc-taùc; neáu khi chaïm ñeán nghó raèng toâi laáy vaät cuûa ngoãng thì phaïm AÙc-taùc, neáu laáy rôøi khoûi mình ngoãng tính theo thôøi giaù ñònh toäi nhö treân. Neáu khi laáy nghó laø toâi laáy vaät cuûa ngöôøi thì khi chaïm ñeán anh laïc chöa laáy rôøi khoûi mình ngoãng lieàn phaïm Toát-thoå-la-ñeå, neáu laáy rôøi khoûi mình ngoãng tính theo thôøi giaù ñònh toäi nhö treân. Neáu trong ao hoà coù troàng hoa nhö hoa Thanh lieân, Baïch lieân, Phaân ñaø lôïi..., Bí-soâ coù taâm laáy caép khôûi phöông tieän vaøo trong ao haùi troäm hoa, khi chöa chaïm ñeán hoa thì phaïm AÙc-taùc, neáu ñaõ chaïm ñeán cho ñeán khi laáy rôøi khoûi choã, ñònh toäi ñeàu gioáng nhö treân. Neáu treân bôø ao coù troàng caùc loaïi caây nhö A-ñòa-moäc-ña-ca, Chieâm-baùc-ca, Ba-tra-la, Baø- lôïi-sö-ca..., Bí-soâ coù taâm laáy caép khôûi phöông tieän haùi troäm, khi leo leân caây chöa chaïm ñeán hoa traùi thì phaïm AÙc-taùc, neáu ñaõ haùi laáy cho ñeán leo xuoáng caây, ñònh toäi ñeàu gioáng nhö treân. Neáu coù nhoùm thôï saên trong röøng caøi baãy saên ñeå baét caùc loaøi thuù laøm nghieäp gieát haïi, Bí-soâ khôûi taâm troäm laáy caùc baãy saên naøy tính theo giaù ñònh toäi nhö treân; neáu khi laáy vôùi taâm töø bi muoán phaù huûy nghó raèng: "Chôù ñeå nhöõng baãy saên naøy saùt haïi nhieàu sanh maïng, khieán cho boïn thôï saên chuoác laáy voâ löôïng toäi nghieäp", thì Bí-soâ chæ phaïm AÙc-taùc. Neáu Bí-soâ thaáy Nai bò baét, neáu khôûi taâm troäm laáy ñeán môû daây cho noù tính giaù ñònh toäi nhö treân, neáu khôûi taâm töø bi maø thaû thì chæ phaïm AÙc-taùc. Neáu nhoùm ngöôøi ñaùnh caù quaêng löôùi ñaët nôm ñeå baét caù, Bí-soâ khôûi taâm troäm gôõ laáy löôùi vaø nôm naøy, tính giaù ñònh toäi nhö treân; neáu khôûi loøng töø bi cuõng ñònh toäi nhö treân. Neáu laáy caù trong löôùi vaø trong nôm cuõng ñònh toäi gioáng nhö treân. Neáu coù ñoaøn thöông buoân mang nhieàu haøng hoùa ñi trong ñöôøng hieåm khoù tìm ñöôïc nöôùc, nöôùc ñöïng trong bình, voø hay ñaõy nöôùc baèng da mang theo cuûa moãi ngöôøi coù giôùi haïn; Bí-soâ coù taâm laáy caép khôûi phöông tieän laáy phaàn nöôùc daønh cho ngöôøi, ñònh toäi nhö treân, neáu laáy phaàn nöôùc daønh cho suùc vaät tính giaù ñuû naêm ma saùi thì phaïm Toát-thoå-la- ñeå, khoâng ñuû thì phaïm AÙc-taùc. Ñoái vôùi ñoaøn thöông buoân ñi treân thuyeàn ra bieån, nöôùc khan hieám neáu Bí-soâ coù taâm laáy caép, ñònh toäi cuõng gioáng nhö treân. Tröôøng hôïp ñeä töû ñi theo hai thaày treân ñöôøng, thaày giao y vaät cho

ñeä töû mang, neáu ñeä töû coù taâm laáy caép ñi tuït phía sau caùch xa hai thaày, neáu coøn trong taàm maét thaáy thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå, neáu maát huùt ngoaøi taàm maét thaáy tính giaù ñuû naêm ma saùi thì phaïm boån toäi, khoâng ñuû thi phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Neáu ñi nhanh veà phía tröôùc cuõng ñònh toäi nhö treân; neáu laáy y töø trong phoøng leân laàu hoaëc xuoáng laàu, cuõng döïa trong phaïm vi taàm maét thaáy maø ñònh toäi nhö treân. Tröôøng hôïp Bí-soâ soáng nôi A-lan-nhaõ, coù keû cöôùp muoán cöôùp phaù thoân ñeán hoûi Bí-soâ: "Thaày coù bieát nhaø trong thoân ñoù khoâng?", ñaùp bieát, keû cöôùp hoûi: "Nhaø ñoù nhieàu ngöôøi nöõ ít ngöôøi nam, khoâng coù choù döõ cuõng khoâng coù nhieàu buïi gai, deã vaøo deã ra, ñoái vôùi toâi khoâng coù thieät haïi gì maø coøn cöôùp ñöôïc taøi vaät phaûi khoâng? Neáu cöôùp ñöôïc toâi seõ chia cho thaày moät phaàn". Neáu Bí-soâ traû lôøi: "Toâi bieát nhaø ñoù nhieàu nöõ ít nam, khoâng coù choù döõ cuõng khoâng coù nhieàu buïi gai, deã vaøo deã ra, ñoái vôùi oâng khoâng coù thieät haïi gì maø coøn cöôùp ñöôïc taøi vaät", keû cöôùp nghe Bí-soâ noùi theá lieàn vaøo nhaø ñoù cöôùp ñöôïc taøi vaät, trôû veà ñöa cho Bí-soâ moät phaàn, duø chöa chaïm ñeán vaät Bí-soâ vaãn phaïm Toát-thoå-la-ñeå, neáu ñaõ nhaän laáy thì tính theo thôøi giaù ñònh toäi nhö treân. Neáu Bí-soâ sau khi noùi vôùi keû cöôùp nhö vaäy roài lieàn hoái haän, voäi ñeán choã keû cöôùp noùi laïi nhö sau: "luùc naõy toâi chöa suy xeùt kyõ neân voäi noùi nhö theá, thaät söï thì nhaø ñoù nhieàu nam ít nöõ, coù choù döõ vaø nhieàu buïi gai, khoù vaøo khoù ra, duø laáy ñöôïc taøi vaät cuõng khoâng traùnh khoûi bò thöông toån", duø keû cöôùp coù ñi cöôùp hay khoâng, Bí-soâ vaãn phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Neáu Bí-soâ khoâng ñeán choã keû cöôùp noùi laïi nhö vaäy maø ñeán nhaø ñoù noùi raèng: "Caùc vò neân caûnh giaùc, caån thaän ñeà phoøng keû cöôùp toái nay seõ ñeán cöôùp, ñöøng ñeå taøi saûn bò cöôùp hoaëc thaân maïng bò thöông toån", duø cho keû cöôùp coù ñeán hay khoâng, Bí-soâ vaãn phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Veà phöông tieän laáy caép lieân quan tôùi ba vieäc: Moät laø vieäc ruoäng ñaát, hai laø vieäc nhaø cöûa, ba laø vieäc quaùn xaù. Veà vieäc ruoäng ñaát coù hai caùch laáy: Moät laø kieän tuïng laáy, hai laø bao vaây laáy. Sao goïi laø kieän tuïng laáy? neáu Bí-soâ tranh chaáp ruoäng ñaát vôùi ngöôøi tuïc kieän leân quan, khoâng thaéng kieän thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå, neáu thaéng kieän cho ñeán ngöôøi tuïc taâm chöa döùt boû thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå, neáu ngöôøi tuïc taâm duùt boû thì tính theo thôøi giaù ñònh toäi nhö treân. Sao goïi laø bao vaây laáy? neáu Bí-soâ ôû treân ruoäng ñaát cuûa ngöôøi khaùc duøng caây troàng hay truï coät che ngaên chung quanh, hoaëc ñaøo haøo, xaây töôøng vaùch chung quanh, xaây chöa giaùp khaép thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå, neáu ñaõ giaùp khaép tính giaù ñònh toäi nhö treân. Veà vieäc nhaø cöûa vaø quaùn xaù theo nhö vieäc ruoäng ñaát maø ñònh toäi.

Nhieáp Tuïng: Vaät ñoùng thueá gôûi ngöôøi Mang giuùp vaät cho ngöôøi Khoâng nhaän beøn cöôõng eùp Mang ñi cho cha meï Laïi vì Tam baûo mang Cho giaù sau chia ñeàu Chuû y mang ñi giuøm Khieán ngöôøi nhieãm khoâng nhieãm Troán thueá ñi cöûa sau Ñoaït heát vaät thöông buoân. - Luùc Theá Toân môùi chöùng ñöôïc trí voâ thöôïng, vieäc giaùo hoùa chöa roäng khaép neân caùc Bí-soâ qua cöûa aûi quan thueá raát khoù, coøn ngöôïc tuïc laïi qua raát deã daøng. Luùc ñoù coù nhieàu Bí-soâ thaùp tuøng vôùi ñoaøn thöông buoân ñi qua nöôùc khaùc, khi qua moãi chaëng quan thueá Bí-soâ noùi vôùi caùc thöông buoân: “Hieàn giaû, chuùng toâi coù chuùt ít vaät phaûi ñoùng thueá, xin mang giuùp chuùng toâi qua cöûa aûi quan thueá roài ñöa laïi”. Caùc thöông buoân nhaän lôøi mang giuøm qua cöûa aûi quan thueá roài ñöa laïi, khi caùc Bí-soâ naøy tôùi moät truù xöù coù caùc Bí-soâ ñeán tröôùc hoûi thaêm: “Thieän lai cuï thoï, ñi ñöôøng coù an oån khoâng? qua cöûa aûi quan thueá coù bò laøm khoù deã khoâng?”, ñaùp: “Chuùng toâi qua cöûa aûi quan thueá khoâng bò laøm khoù deã”. Hoûi: “Caùc cuï thoï khoâng coù mang vaät gì phaûi ñoùng thueá sao?”. Ñaùp: “Chuùng toâi nhôø caùc thöông buoân mang giuøm qua aûi quan thueá roài ñöa laïi”, hoûi: “hôïp taùc vôùi nhau ñeå mang vaät qua aûi quan thueá sao?”, ñaùp: “Duø sao chuùng toâi cuõng ñaõ qua ñöôïc aûi quan thueá roài”. Caùc Bí-soâ noùi roài caûm thaáy hoái haän khoâng bieát mình laøm nhö vaäy coù phaïm Ba-la-thò-ca khoâng, beøn ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “Caùc Bí-soâ naøy khoâng phaïm, nhöng caùc Bí-soâ khoâng neân gôûi vaät cho ngöôøi ñeå leùn qua aûi quan thueá, ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp”. - Khi Theá Toân ôû Tröôïng Laâm ñaõ laøm cho vua AÛnh-thaéng nöôùc Ma-kieät-ñaø ñöôïc Kieán ñeá, khi ñeán thaønh Thaát-la-phieät noùi kinh Thieáu Nieân cho vua Thaéng Quang nöôùc Kieàu-taùt-la ñöôïc ñieàu phuïc. Luùc ñoù caû hai vua ñeàu tuyeân boá mieãn thueá cho caùc Bí-soâ trong nöôùc cuûa hai vua, cho neân caùc Bí-soâ qua cöûa aûi quan thueá raát deã coøn ngöôøi tuïc laïi qua raát khoù, vì söï giaùo hoùa cuûa Theá Toân ñaõ roäng khaép. Luùc ñoù coù caùc Bí-soâ thaùp tuøng theo ñoaøn thöông buoân ñi du hoùa, khi ñeán gaàn aûi quan thueá caùc thöông buoân laøm leã baïch caùc Bí-soâ: “Thaùnh giaû, chuùng toâi töø laâu ñaõ bò laïnh noùng böùc baùch, bò gioù, ñoäc truøng laøm haïi, vì sinh keá tìm caàu taøi

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 3 43

vaät raát khoù khaên, nhöõng lôïi loäc ñaõ kieám ñöôïc seõ cuùng döôøng Tam baûo. Nay chuùng toâi coù moät soá taøi vaät phaûi ñoùng thueá gôûi caùc thaày mang giuùp, qua aûi quan thueá roài ñöa laïi”. Caùc Bí-soâ nhaän lôøi mang giuùp giuøm qua aûi quan thueá roài ñöa laïi, khi caùc Bí-soâ naøy ñeán thaønh Thaát-la-phieät , caùc Bí-soâ truù xöù hoûi thaêm gioáng nhö vaên treân, cho ñeán caùc Bí-soâ naøy ñaùp: “Chuùng toâi ñaâu coù cöïc khoå gì, laïi coøn laøm Lôïi-ích cho ngöôøi khaùc nöõa”, hoûi: “Laøm Lôïi-ích nhö theá naøo?”. Caùc Bí-soâ naøy keå laïi söï vieäc, caùc Bí- soââ truù xöù noùi: “Hôïp taùc nhö vaäy ñeå qua cöûa aûi quan thueá hay sao?”, ñaùp: “Duø sao chuùng toâi cuõng ñaõ mang giuùp qua aûi quan thueá roài”. Caùc Bí-soâ noùi roài caûm thaáy hoái haän khoâng bieát mình coù phaïm Ba-la-thò-ca

khoâng, beøn ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “Caùc Bí-soââ naøy khoâng phaïm, nhöng caùc Bí-soâ khoâng neân mang giuùp vaät phaûi ñoùng thueá cho ngöôøi leùn qua aûi quan thueá, neáu ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp”. - Luùc ñoù coù caùc Bí-soâ thaùp tuøng theo ñoaøn thöông buoân du haønh, khi tôùi gaàn aûi quan thueá caùc thöông buoân laøm leã caùc Bí-soâ baïch nhö treân, caùc Bí-soâ noùi: “Phaät ñaõ cheá ngaên Bí-soâ khoâng ñöôïc mang giuùp vaät phaûi ñoùng thueá cuûa ngöôøi ñeå leùn qua aûi quan thueá, chuùng toâi khoâng daùm laøm traùi”. Caùc thöông buoân nghe roài lieàn suy nghó: “Caùc Bí-soâ khoâng chòu mang giuùp thì chuùng ta phaûi laäp baøy phöông tieän khaùc”. Sang hoâm sau hoï noùi vôùi caùc Bí-soâ: “Thaùnh giaû, saùng nay chuùng toâi trong loøng phieàn muoän khoâng theå lo lieäu côm nöôùc, caùc thaày haõy vaøo thoân tuøy duyeân khaát thöïc”. Khi caùc Bí-soâ vaøo thoân khaát thöïc, caùc thöông buoân lieàn ñem vaät phaûi ñoùng thueá cuûa mình nheùt vaøo trong haønh lyù cuûa caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ khaát thöïc xong trôû veà, thoï thöïc xong lieàn mang haønh lyù cuûa mình tieáp tuïc leân ñöôøng, vöøa qua khoûi aûi quan thueá caùc thöông buoân chaïy tôùi môû haønh lyù cuûa caùc Bí-soâ ñeå laáy laïi taøi vaät cuûa mình noùi raèng: “Thaùnh giaû, chuùng toâi ñaõ leùn ñeå taøi vaät phaûi ñoùng thueá cuûa chuùng toâi vaøo trong haønh lyù cuûa caùc thaày, nay xin ñöôïc laáy laïi”. Caùc Bí-soâ noùi: “Caùc vò ñaõ coá taâm laøm cho chuùng toâi phaïm toäi”, caùc thöông buoân noùi: “Caùc thaày ñoái vôùi vieäc naøy, ba nghieäp khoâng khôûi thì ñaâu coù toäi gì”. Khi caùc Bí-soâ ñeán thaønh Thaát-la-phieät , caùc Bí-soâ truù xöù hoûi thaêm gioáng nhö vaên treân, caùc Bí-soâ ñaùp: “Chuùng toâi khoâng coù cöïc khoå gì, nhöng khi chuùng toâi vaøo thoân khaát thöïc caùc thöông buoân ñaõ leùn nheùt nhöõng vaät phaûi ñoùng thueá vaøo trong haønh lyù cuûa chuùng toâi, qua aûi quan thueá roài chuùng toâi môùi bieát neân trong loøng cöù aùy naùy khoâng bieát coù phaïm Ba-la-thò-ca khoâng”. Caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: “Caùc Bí-soâ naøy khoâng phaïm, nhöng y baùt sôû höõu cuûa Bí-soâ phaûi xem xeùt laïi tröôùc khi ñi, muoán ñi ñaâu

phaûi cöû moät ngöôøi ôû laïi troâng coi, neáu khoâng xem xeùt vaø khoâng cöû ngöôøi ôû laïi troâng coi thì phaïm toäi Vieät phaùp”. - Thôøi gian sau coù caùc Bí-soâ thaùp tuøng theo ñoaøn thöông buoân du haønh, khi vaøo thoân khaát thöïc cöû moät ngöôøi ôû laïi troâng coi. Caùc thöông buoân ñôïi luùc Bí-soâ naøy ñi tieän lôïi hay ñi laáy nöôùc lieàn leùn nheùt nhöõng vaät phaûi ñoùng thueá vaøo trong haønh lyù cuûa caùc Bí-soâ, ñôïi qua aûi quan thueá roài chaïy ñeán laáy laïi... (söï vieäc xaûy ra gioáng nhö treân). Caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: “Caùc Bí-soâ naøy khoâng phaïm, nhöng neân cöû hai Bí-soâ ôû laïi troâng coi”. Thôøi gian sau, caùc Bí-soââ khi ñi khaát thöïc cöû hai ngöôøi ôû laïi troâng coi haønh lyù, caùc thöông buoân ñôïi moät trong hai ngöôøi ñi tieän lôïi lieàn chaïy ñeán choã Bí-soâ coøn laïi, ngöôøi naém tay ngöôøi keùo chaân Bí-soâ ñeå cho ngöôøi khaùc nheùt nhöõng vaät phaûi ñoùng theá vaøo trong haønh lyù cuûa caùc Bí-soâ, Bí-soâ naøy nghó: “Ñôïi caùc Bí-soâ trôû veà seõ noùi cho hoï bieát”. Khi caùc Bí-soâ trôû veà, caùc thöông buoân

doái baøy phöông tieän laøm cho huyeân naùo leân khieán Bí-soâ naøy khoâng theå noùi gì ñöôïc. Sau khi qua aûi quan thueá caùc thöông buoân chaïy ñeán môû haønh lyù cuûa caùc Bí-soâ laáy laïi vaät noùi raèng: “Chuùng toâi ñaõ leùn nheùt nhöõng vaät phaûi ñoùng thueá vaøo trong ñaõy cuûa caùc thaày, nay xin ñöôïc laáy laïi”. Caùc Bí-soâ hoûi hai vò giöõ haønh lyù: “Hai thaày ôû laïi troâng coi sai laïi ñeå chuùng ta cuøng phaïm toäi nhö theá?”, hai Bí-soâ naøy keå laïi moïi vieäc, caùc Bí-soâ phaân vaân khoâng bieát mình coù phaïm toäi khoâng lieàn ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “Khoâng phaïm, nhöng ngöôøi coi haønh lyù thaáy ngöôøi nheùt vaät gì vaøo phaûi baûo ngöôøi tuïc hay Caàu tòch laáy ra, neáu khoâng coù ai thì phaûi töï laáy roài giao traû laïi cho chuû vaät ñoù, neáu ai laøm khaùc phaïm toäi Vieät phaùp”. - Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc thaønh Thaát-la-phieät, trong thaønh coù moät tröôûng giaû cho con xuaát gia, ngöôøi con naøy nhaân ñeán phöông khaùc ñöôïc cuùng hai tröông ñieäp, nghó raèng: “Theá Toân coù daïy tuy ñaõ xuaát gia nhöng ñoái vôùi cha meï cuõng neân cung caáp, hai tröông ñieäp naøy moät xaáp daønh cho cha, moät xaáp daønh cho meï”. Treân ñöôøng trôû veà thaønh Thaát-la-phieät tôùi cöûa aûi quan thueá, quan hoûi: “Thaùnh giaû, coù vaät gì phaûi ñoùng thueá khoâng?”, ñaùp khoâng coù, quan thueá noùi: “Xin Thaùnh giaû môû haønh lyù cho toâi khaùm xeùt moät chuùt”. Khi vöøa môû ra troâng thaáy coù hai tröông ñieäp, quan thueá noùi: “Thaùnh giaû laø ngöôøi xuaát gia sao laïi vì hai tröông ñieäp maø voïng ngöõ nhö theá?”. Bí-soâ noùi: “Hieàn thuû, ñaây khoâng phaûi laø vaät cuûa toâi”, hoûi: “Vaäy thì cuûa ai?”, ñaùp: “Moät xaáp cuûa cha toâi, moät xaáp cuûa meï toâi”. Quan thueá noùi: “Cuûa ai toâi khoâng bieát, toâi chæ bieát Thaày phaûi ñoùng thueá roài môùi ñöôïc ñi”. Sau khi ñoùng thueá roài trong loøng

caûm thaáy xaáu hoå beøn ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “Bí-soâ naøy khoâng phaïm nhöng khoâng neân noùi laø cuûa cha meï, neân noùi vôùi quan thueá nhö sau: Hieàn thuû, Theá Toân coù daïy coâng lao cha meï ñoái vôùi con caùi raát lôùn, trong chaâu Thieäm boä naøy neáu coù ngöôøi con naøo moät beân vai coõng cha, moät beân vai coõng meï traûi qua moät traêm naêm cuõng khoâng thaáy moõi meät; hoaëc duøng ma ni, chôn chaâu… cung phuïng cho cha meï ñöôïc sung söôùng cuõng chöa theå goïi laø baùo ñöôïc aân. Neáu cha meï khoâng coù tín taâm khieán sanh chaùnh tín, neáu cha meï khoâng coù giôùi thì khieán cha meï thoï giôùi, neáu cha meï coù taùnh xan tham thì khieán che meï laøm vieäc hueä thí, cha meï khoâng coù trí hueä thì khieán phaùt sanh trí hueä… ngöôøi con naøo coù theå khuyeán duï cha meï ñöôïc an truï nhö theá môùi goïi laø baùo ñöôïc aân. Hieàn giaû coâng ñöùc cha meï saâu naøy nhö theá neân toâi muoán mang phaåm vaät naøy daâng cho cha meï ñeå baùo ñaùp chuùt aân kia. Khi taùn thaùn aân ñöùc cuûa cha meï nhö theá, quan mieãm thu thueá thì toát, neáu khoâng thì phaûi ñoùng thueá roài ñi, neáu ai laøm traùi thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå.”

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.